

ESQUEMA-RESUM TEMA 5 – L'ECONOMIA AL SEGLE XIX

CANVIS AGRÍCOLES	Reforma agrària liberal	• Abolició del règim senyorial • Desvinculació de la terra • Desamortització • Liberalització del mercat agrícola	→	- Consolida la propietat privada de la terra i la situa en mans dels propietaris actius - A Catalunya els sistemes de propietat afavoreixen la millora de la producció
		→ • Estimula la millora de la producció i de la comercialització agrícola • Al conjunt d'Espanya no s'aconsegueix la creació d'una classe de mitjans i petits propietaris: pagesia pobra. Conflictivitat social		
	Creixement agrícola	• A Espanya, canvis limitats	- Augment de la superfície conreada - Cereals, vinya, blat de moro i patata - Distribució irregular de la propietat : minifundi, latifundi - Endarreriment agrari ↓ Obstaculitza la industrialització	
		• A Catalunya	- Major dinamisme de l'agricultura - Edat d'or de la viticultura - Insuficiència de producció de cereals i llegums: dèficit alimentari	
CREIXEMENT DEMOGRÀFIC	Augment de la població	• A Espanya	- Menor creixement demogràfic que en països més industrialitzats - Mortalitat i natalitat altes	
		• A Catalunya: creixement demogràfic més gran (inici de la transició demogràfica)		
	Urbanització creixent	• A Espanya: èxode rural limitat per l'escassetat de les transformacions agràries i per la feblesa industrial		
		• A Catalunya	- Migracions internes, de l'interior a la costa - Creixement de les ciutats industrials	
	Emigració a ultramar	• Causes: escasses oportunitats de treball al camp • Destinació: l'Amèrica Llatina • Zones de procedència: Galícia, cornisa cantàbrica, les Canàries i Catalunya		
INDUSTRIALITZACIÓ	A Espanya	• Endarreriment respecte de països industrialitzats		
		• Obstacles	- Poca capacitat de compra de la pagesia - Posició geogràfica excèntrica - Capitals absorbits pel deute públic - Escassetat d'energia i de matèries primeres	
		• Nivell desigual d'industrialització	• Indústria moderna • Difusió tardana	- Catalunya: tèxtil - País Basc: siderúrgia - Indústria agroalimentària - Metal.lúrgia i química
	A Catalunya	• Pionera en l'adopció del vapor i la mecanització del procés productiu • Especialització en indústria lleugera: tèxtil (cotó i llana) • Dos tipus d'indústries tèxtils: vapors i colònies • Obstacles: manca de carbó i mercats escassos. Recurs al proteccionisme		
	Expansió de la mineria	• Gran explotació de jaciments espanyols a partir del 1868 • Concessions estrangeres i exportació de la producció		

COMERÇ	Construcció del ferrocarril	• S'inicia el 1855 amb la Llei de ferrocarrils	
		• Problemes	- Xarxa radial - Amplada de via més gran que a Europa - Concessió a companyies estrangeres i franquícia aranzelària
	Expansió del mercat	• Interior	- Augment dels intercanvis gràcies al ferrocarril - Demanda escassa: dificultats per vertebrar el mercat nacional
		• Exterior	- Augment del comerç internacional - Recurs al proteccionisme per protegir la indústria espanyola